

ONKO ELEKTRONIIKKAVALMIUTESI HALLINNASSA?

Varaudu ennalta kriiseihin

Monenlaiset pienet tai suuret kriisit voivat yllättää, minkä vuoksi viranomaiset suosittelevat kansalaisia varautumaan pärjäämään omillaan kolmen vuorokauden ajan. Kerromme tässä elektroniikasta, jota on hyvä pitää aina varalla.

Toimittaja
Henning Rasmussen

Viime aikojen kriisit ovat saaneet Suomenkin viranomaiset muistuttamaan kotivarastusta. Kansalaisia kannustetaan varautumaan kriiseihin kolmen vuorokauden ajaksi, jotta viranomaiset voivat keskittyä haavoittuvassa asemassa olevien auttamiseen ja normaali-tilanteen palauttamiseen. Esimerkkeinä voidaan mainita kriisit, jotka voivat vaikuttaa sekä yhteiskuntaan että yksilöihin, kuten äärimmäiset sääilmiöt ja ihmisen tekemien verkkohyökkäysten ja sabotaasien kaltaisten tapahtumien uhka. Lisäksi voi sattua onnettomuuksia, teknisiä ongelmia tai muita yhteiskuntaan vaikuttavia tapahtumia, joten on tärkeää olla aina hyvin valmistautunut.

Varaudu sähkön ja veden puutteeseen

Viranomaiset ja järjestöt ovat laatineet luetteloita asioista, joilla kannattaa varautua mahdollista sähkökatkoa varten. On hyvä varautua tilanteisiin, jolloin ei ole sähköä tai hanavettä – eivätkä jääkaappi tai liesi

toimi. Eteen saattaa myös tulla tilanteita, jolloin et voi tehdä ostoksia, soittaa puheluja tai käyttää internetiä vähään aikaan. Suositusten mukaan suomalaisen tulisi varautua selviämään kolme vuorokautta omillaan, joten sinulla on oltava 72 tunnin ajaksi riittävästi vettä, ruokaa ja lääkkeitä sekä varaa energiaa puhelinten ja muiden välttämättömien laitteiden lataamiseen.

Tiettyt laitteet on hyvä pitää valmiina

Perustarpeet täyttävien tavaroiden ja tarvikkeiden lisäksi on myös tiettyjä tavaroita, joiden me KotiMikrossa uskomme auttavan sinua selviytymään kriisistä paremmin – olipa se sitten lyhyt- tai pitkäaikainen. Tässä tarkastelemme tarkemmin kahdeksaa erilaista elektroniikkalaitetta. Ne ovat kullankaan arvoisia tilanteessa, jossa tarvikkeista on pulaa ja pelastuspalvelut ovat kiireisiä. Jotkin näistä varusteista, joista voit lukea täältä, mainitaan viranomaisten suositusluetteloissa, joten niitä tulee pitää välttämättöminä. Toiset ovat taas enemmänkin mukavuuksia, jotka tekevät kriisistä hieman siedettävämmän sinulle ja perheellesi.

Viranomaisten tiedotteet sähkökatkon aikana

Odottamattoman kriisin sattuessa tai katastrofissa, joka aiheuttaa kaikkien järjestelmien kaatumisen ja sähkökatkon, maan viranomaiset lähettävät hätäviestejä vanhalta kunnan FM-taajuusalueella. Tätä

varten sinun on viritettävä radio lähim-

mälle P4-radiokanavalle. Voit tehdä sen niin sanotulla hätäradiolla, joka voidaan ladata kammella, jolloin et ole riippuvainen paristoista. Useimmissa hätäradioissa on myös sisäänrakennettu varavirtalähde, jota voidaan ladata aurinkokennoilla, ja USB-liitäntä. Niinpä voit ladata sillä esimerkiksi puhelinta. Hätäradioita on myytävänä useissa myymälöissä, ja voit myös etsiä sellaista hakusanalla "hätäradio".

Hinta: 20–40 euroa

Lataa laitteita auringon energialla

Monissa varavirtalähteissä, hätäradioissa ja muissa laitteissa on pieniä aurinkopaneeleja, mutta kennot ovat usein niin pieniä, ettei niillä voi ladata kovin tehokkaasti meidän leveysasteillamme. Harkitse sen sijaan erityistä aurinkopaneelia, joka on rullattu kokoon pienen peitteen tavoin. Sen pinta, johon auringonsäteet osuvat, on paljon suurempi. Viereisessä kuvassa on Lippa-aurinkopaneeli, jonka teho on 15 wattia, kun aurinko paistaa. Paneeli maksaa noin 60 euroa, ja siinä on kaksi USB-liitäntää, joten voit ladata kahta puhelinta samaan aikaan. Tarjolla on myös hie- man kalliimpia malleja, joissa on sisäänrakennettu varavirtalähde. Se varastoi ylimääräisen energian myöhempää latausta varten.

Hinta: 35–60 euroa

Perehdy viranomaisten kotivarasuositukseen

Viranomaiset suosittelevat, että kaikkien suomalaisten tulisi varautua pärjäämään itsenäisesti kriisitilanteissa vähintään kolme vuorokautta. Kansalaisia neuvotaan varautumaan jo ennalta, jotta viranomaiset voisivat keskittää voimavaroja niihin, jotka eivät pysty huolehtimaan itsestään yllättävässä kriisitilanteessa. Kotivaraan tarvitaan:

- ☐ **Pullovettä**
- ☐ **Ruokaa kolmeksi päiväksi. Ruuan on oltava helposti valmistettavaa ja toki hyvin säilyvää**
- ☐ **Välttämättömät lääkkeet ja ensiapupakkaus**
- ☐ **Joditabletteja**
- ☐ **Hygieniatarvikkeet**
- ☐ **Peittoja, tyynyjä ja lämpimiä vaatteita lämpökatkosten varalle**
- ☐ **Paristo-, aurinko- tai kampikäyttöinen FM-radio**
- ☐ **Varavirtalähde tai akku esimerkiksi puhelimen lataamista varten**
- ☐ **Taskulamppu**
- ☐ **Ylimääräisiä paristoja**
- ☐ **Käteistä rahaa**
- ☐ **Retkikeitin ja tulitikkuja**

Suosituksia ovat täällä: www.72tuntia.fi/

Radioaktiivisen säteilyn mittaaminen

On varsin epätodennäköistä, että syntyy tilanne, jossa radioaktiivinen säteily nousee vaarallisen korkeaksi. Siksi ei ole ehdottoman välttämätöntä omistaa säteilyn mittaamiseen käytettävää geigermittaria, mutta on silti mukavaa pystyä tarkistamaan, että kaikki on niin kuin pitääkin. Geigermittarin avulla voit seurata säteilytasoja, jos jossakin ydinvoimalassa tapahtuu vakava onnettomuus tai jos jossakin menee vaikkapa ydinpommin koeräjähdys pieleen. Normaalisti katsottava taustasäteily on 0,5 mikrosievertiä, ja useimmiten taso on välillä 0,1–0,2 mikrosievertiä. Geigermittarilla voidaan mitata beeta-, gamma- ja röntgensäteilyä. Esimerkiksi vieressä näkyvän mallin voi ostaa joistakin verkkokaupoista noin 80 eurolla.

Hinta: 80–135 euroa

HYVÄ OLLA

**GEIGER-
MITTARI**

Varavirtaa lataamiseen

Useimmilla meistä on jo nyt ainakin yksi varavirtalähde. Jos siis omistat jo varavirtalähteitä, varmista, että niiden kapasiteetti riittää tarpeisiisi ja että ne ovat aina ladattuina ja valmiina, jos sähkö katkeavat. Mikäli olet aikeissa hankkia varavirtalähteen, suosittelemme, että hankit mallin, jonka kapasiteetti on vähintään 10 000 milliampeerituntia. Joissakin varavirtalähteissä on myös sisäänrakennettu taskulamppu. Jotkut mallit voivat jopa vilkuttaa SOS-signaalia automaattisesti, jolloin voit lähettää tarvittaessa hätäsignaalin esimerkiksi lentokoneille ja helikoptereille.

Hinta: 20–60 euroa

TÄRKEÄÄ

**VARAVIRTA-
LÄHDE**

Veden puhdistaminen ultraviolettivalolla

Viranomaiset suosittelevat varastoimaan kolme litraa vettä henkilöä kohden vuorokaudessa, mutta jos kriisi kestää kauemmin tai vesi loppuu kesken, voi olla tarpeen juoda vettä sadevesitynnyrystä tai läheisestä purosta tai järvestä. Tällöin vesi on steriloitava, jotta siitä saadaan bakteerit pois. Joiltakin verkkosivustoilta on saatavilla esimerkiksi ladattava Katadryn Steripen UltraLight UV -laite. Sillä voi puhdistaa puoli litraa vettä 48 sekunnissa ja jopa 20 litraa vettä yhdellä latauksella. Se poistaa 99,9 prosenttia kaikista vedessä olevista loisista, bakteereista ja viruksista, joten voit huoletta juoda tällä menetelmällä puhdistettua vettä.

Hinta: 125–145 euroa

HYVÄ OLLA

**STERILI-
SOINTI**

HYVÄ OLLA

VIRTA-
LÄHDE

Varavirtaa 230 voltin laitteita varten

Jos sähkö katkeavat pitkäksi aikaa, on mukavaa saada virtaa 230 voltia vaativille laitteille, ja tähän eivät tavalliset varavirtalähteet kykene. Aiemmin piti ostaa generaattori ja muutama kanisteri bensiiniä tarvittavan tehon tuottamiseksi, mutta viime vuosina on tullut tarjolle kätevämpi vaihtoehto: sähköasema. Se on oikeastaan vain suuri, vähintään 170 wattitunnin (48 000 milliampeeritunnin) varavirtalähde. Sähköasemassa on esimerkiksi puhelinten lataamiseen tarkoitettujen USB-liitäntöjen lisäksi yksi tai useampi tavallinen 230 voltin pistorasia, johon voi liittää laitteita, jotka käyttävät enintään 200–300 wattia virtaa. Sen pitäisi olla muiden varavirtalähteiden tapaan aina täyteen ladattuna ja käyttövalmiina hätätilanteita varten. Tämä malli on Sandberg AC 200.

Hinta: 240–400 euroa

TÄRKEÄÄ

VIESTINTÄ

Yhteys ystäviin ja perheeseen

Kriisitilanteissa matkapuhelinverkkoon ei voi luottaa, joten radiopuhelimet voivat olla kullannarvoisia. Ne toimivat täysin matkapuhelinmastoista riippumatta, ja niillä voi yleensä kommunikoida useiden kilometrien alueella. Siten saman kotitalouden jäsenet voivat puhua keskenään, jos joku lähtee kotoa, ja voit myös puhua samalla alueella asuvien sukulaisten ja tuttavien kanssa. Radiopuhelimia on eri hintaisia, ja niiden lähetysvoimakkuus ja ominaisuuksien määrä vaihtelee. Kuvassa on Motorolan Talkabout T82 Extreme.

Hinta: 65–150 euroa

TÄRKEÄÄ

PARISTOJA

Lisävirtaa radioille ja taskulampuille

Useissa uusissa elektroniikkalaitteissa on sisäänrakennetut ladattavat akut, jotka voi ladata tavallisella USB-johdolla. Kotonasi on kuitenkin luultavasti edelleen laitteita, joissa käytetään AA- tai AAA-paristoja. Ne voivat olla vaikkapa taskulamppuja ja radioita. Siksi ylimääräisten paristojen pitäminen varalla mainitaan yleensä viranomaisten suosituksissa. Voit esimerkiksi ostaa 40 AA-paristoa sisältävän pakkauksen Vartan paristoja noin 25 eurolla. Samoja paristoja voi käyttää kaukosäätimissä ja muissa laitteissa, joissa käytetään edelleen AA-paristoja.

Hinta: 40 kappaletta AA-paristoja noin 25 euroa